

Szerkesztőség:

Rimaszombat Koháry-utca 21
szám. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden
közlemény és levelezés

Súlytalan levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Iparosaink jövője.

Ezelőtt ötven esztendővel magyar ipar nem volt, de voltak iparosaink; magyar ipar, más államok iparához képest, ma sincs, de fájdalom, ma még iparosaink sincsenek.

Szomorú igazság, mely gondolkozóba ejt. Vagy valami átmeneti korszakot élünk, vagy nem bírjuk felismerni hivatásunkat. Minden korszak átalakulásánál vigasztalhat a jövő reménye, de ha nem ismerjük föl hivatásunkat, menthetetlenül elveszünk.

A gondolkozóknak óriási többsége azt tartja, hogy Magyarország anyagi fundamentuma a földművelés; erre utalja a földbirtok nagysága s a földművelő nép viszonylagos nagyszáma. A nép maga nem foglalkozik iparral, mert erre nem elég ügyes, nem elég találékony, de rajong a földért és a lábas jószágért. A polgárság, mely az anyagi és szellemi foglalkozás áthidalására volna hivatva majd egyikhez, majd másikhoz csatlakozik, midőn vagy földbirtokos vagy hivatalnok akar lenni s így azt a szerepet, melyre utalva volna, nem tölti be. Az pedig elvitázhatatlan, hogy az ipar üzésére és fejlesztésére első sorban a városi polgárság van hivatva.

Ha ez a mai állapot fennmarad továbbra is: az eredményt könnyű előre látni. Városi polgárságunk elveszti jelentőségét — mert maris ezen az uton van — s egyfelől az értelmiségi, másfelől az őstermeléssel foglalkozók osztályába olvadva, lassanként megszűnik.

De bármennyire is jogosult az az állítás, hogy Magyarország csak a földművelés teljes kifejlesztésével boldogulhat, az ipar fejlesztését figyelmen kívül hagynunk nem szabad, mert ezzel a polgárság áll kapcsolatban, mely az államot fenntartó faktorok egyike. Sem közművelődési — sem egészséges politikai viszonyokat képzelnem lehet ott, a hol művelt polgári rend nincs. Nálunk pedig az államnak létérdeke kívánja meg azt, hogy polgárságunk hivatását betöltve, képességeinek érvényesítésére saját munkakörében maradjon s fejlődésében más államok színvonalára emelkedjen.

Azonban e nagy nemzeti célt csak úgy ér-

heti el, ha nem vágyik idegen éghajlat légkörébe.

A kenyérkereset a legjogosultabb foglalkozás. De jaj annak a keresetnek, mely napról napra csak a betevő falatig terjed! Valami nemes vágy kell, hogy sarkalja a munkás embert arra is, hogy munkájából a léleknek szép vonásai kisugározzanak. Művészi öntudattal kell tudni alkotni, teremteni — és ha szeretettel csüng pályáján: önmagát kiművelheti annyira, hogy az alkotás művészetéig felemelkedhetik. Erre a művészetre kell törekedni annak az iparosnak, ki nemcsak máról holnapra él.

Hanem e helyett mit tapasztalunk?

Első sorban azt, hogy az iparos szülőgyermekéből lateinert nevel. A gimnáziumok tele vannak ily tanulókkal, — városi, megyei, törvényszéki, pénzügyi hivatalokban nagy számmal találunk oly egyéneket, kik a műhely mellől kerültek az íróasztal mellé, de haladásuknak gátja a megfelelő szakképzettség hiánya. Ezeknek könyvebb a toll, mint a kézműves eszköze, kényelmesebb az akta lemásolása s a rovatok sablonos kitöltése, mint a műhely verejtékes munkája, — de jövedelme is csak annyi, a mennyit napi öt-hat órai munkája megér.

Aztán a mi iparosaink nagy passzióval foglalkoznak földműveléssel is; két-három holdon gazdálkodnak. Tehát oly kis területen, melynek produktuma néha a ház számára sem elég. Nem ismerik azt a gyakorlati igazságot, hogy ugy a gazdálkodás, mint az iparos foglalkozás egy egész embert, egy egész lelket kíván s így a jó iparos nem lehet jó gazda is. — de itt is, ott is lendítvén valamit, egyik foglalkozásnak sem szentelheti oda teljesen egész lelkét, egész munka-erejét. A vers vége az, hogy a gazdasági munka idején iparát elhanyagolja s így ez nem jövedelmez — és ha a gazdálkodás sem üt be: még adóját sem bírja megfizetni.

A végső eredmény pedig az, hogy egykori jómódú iparúzó polgárságunk anyagilag elpusztul s ezzel kapcsolatban elveszti erkölcsi súlyát is, mi által államunk egyik fentartó faktora semmisül meg.

lomból bedugta a megyéhez valami kis hivatalba, hogy megélhessen valahogyan. És ezt is azért tette, hogy a mint Elzának eszébe jutna, hogy ezental is szemet veszen a fiára, Darnay Karesira, a dzsentrí főjegyzőre, hát tüstént kiteszi a szűrét az öregnek, akkor aztán mehet koldulni.

Szegény, gyámoltalan Szelestei ezt a hirt is lelkenző örömmel vitte meg a feleségének és Elza leányának, csak hogy azok is örüljenek, De bizony csalódott, mert ennek a hirnek csak az asszony örült, de Elza sehogysem tudott beletörődni abba a gondolatba, hogy az apja alárendeltje legyen Darnay Károlynak, a ki egykor, csak nem is olyan régen, boldog volt, ha Elza rátekinthet; kétszeresen boldog, mikor egy keringőt, csárdást járhatott vele a mult télen a megyebálon.

Mit ér már a szépsége, mit a büszkesége?! Szegény leány nem kell senkinek se, ha még oly szép is. De meg a gondok, a nagy, nehéz gondok elhervasztják a szépségét is. A viruló rózsaszere elveszti báját, a büszke természet megcsuklik, félénk lesz, a csábos szép szemek tüze veszt a fényéből; tonnyadt a leány, mert a szegénység rettenetes ellensége kivált annak, a ki egykor jó módban élt, fényes ruhákban járt: legkivált a leánynak . . .

Hogy esküdözött a főispán fia, Károly, holtig hű szerelmet, hogy rajongott érte, és ime most, hogy vége a gazdagságnak: vége a szerelemnek is; csak a pénzükért szeretik a leányokat s ha elveszik, a pénzükért veszik el és a szegény leány meg se ismeri a boldogságot . . .

Keservesen zokogott Elza kétségbeesett helyzetén. És az idő mult. Irgalom nélkül. Az a Komáromy Péter, a ki érettségi után folytatta az apja mesterségét, a műasztalos mesterséget, az elvénne Elzát így is, szegényen, de bizony, mig jómódban voltak Szelesteiek, irgalmatlanul kikoszarzták, hát szegény fiu ugy elment nagy fáj dalmában, hogy azóta a hírét hallották csak. Állítólag külföldre ment nagy bánatában és most öreg szülei egyebet se tudnak felőle.

Iparos osztályunk lejtőn áll — a lét és nem lét között — és mindig lejjebb sülyed. Erre mutat az, hogy egy 6000 lélekből álló városban alig van 150 iparos tanuló; fogyatkoznak a mesterek, fogyatkoznak a tanulók. De még ennél is jellemzőbb az, hogy a város jelentékeny áldozattal az állam segítsége mellett az iparos segédek számára felsőbb rajz-tanfolyamot nyitott s tart fenn innár évek óta, a melyben teljesen ingyen részesülnek művészi rajzoktatásban, csupán jelentkezniök kell: de alig akad oly művelt lelkű iparos segéd, ki a művészi önképzésnek ezt az ingyen kínálgató módját igénybe venné. A tavalyi évfolyamban mindössze hárman jelentkeztek s az év végére ezek közül is csak egy maradt meg! Ennek az egynek oktatása több, mint 400 koronába került!

Ez a legsajnálatosabb statisztikai kimutatás. Iparos urak, gondolkozzanak a jövődőről!

—s.

A vármegyei orvosok és gyógyszerészek gyűlése Pelsűczön.

Már jeleztük lapunk mult számában, hogy a gömörmegyei orvosgyűlés és orvosgyógyszerész egyesület őszi közgyűlését 23-án a kies fekvésű Pelsűczön tartotta a Blum Rezső és dr. Gescheit József szives meghívása folytán. A szép számmal egybegyűlt tagok igazán szívélyes fogadtatásban részesültek s a Blum-féle intézet fogadó termében találkoztak. Ott voltak: Dr. Löcherer Tamás elnök, dr. Auerbach Lajos (Rozsnyó), Blum Rezső gyógyintézeti igazgató (Pelsűcz), Dedinszky Gyula (Nagyroce), Deutsch Miksa (Csetnek), dr. Dobó Dezső (Jolsva), dr. Drachler Adolf (Csetnek), Detsy Gyula, dr. Gescheit József (Pelsűcz), dr. Goldblatt Géza (Tornallya), dr. Gutlohn Henrik, dr. Hajcsy Sándor (Rozsnyó), dr. Hensch Géza (Jolsva), dr. Kármán Aladár (Rimaszombat), dr. Kengyel János (Csetnek), dr. Krecs Gyula (Vashegy), dr. Maurer Arthur (Rozsnyó), dr. Meskó Miklós (Rimaszombat), dr. Posevitz Albert (Nagyroce), Schwarcz Ármán (Putnok), dr. Svirián János (Dobóca), dr. Tausz Béla (Csiz), dr. Tóthy János (Jolsva), Urszinyi Zsigmond (Tornallya), később megjelent: Basilidesz Gusztáv jolsvai polgármester, Nagy Elemér főszolgabíró, Maurer Oszkár szolgabíró stb. stb.

A szép társaság első sorban megtekintette a Blum-féle mintaszertűen berendezett gyógyintézetet, melyben jelenleg 55 gyógyíthatatlan elmebeteg van elhelyezve s

Ebben a kis városkában meg mindenki ismerte Szelesteieket, így hát kegyetlen fájdalom volt, a mint az ismerősök szempillantásaiból kiérezhettek a gondolataikat: — Semmik se vagytok! Elzátok, a páva, senkinek sem kell!

Az ő volt barátói mind férjhez mentek már, csak ő nem kellett senkinek, a ki gazdag; a szegény meg félt, hogy a nagy igényei mind megmaradtak.

Egy két keserves hónap fájdalmát tetézte meg, hogy Darnay Károly, a dzsentrí fiu föllépett képviselőnek és meg is választották. Aztán megnöcsült.

Ez volt Elza szívén a kegyelmdöfés.

Összetett kezekkel könyörgött az apjának, hogy költözködjének el innen ebből a városból, mert ha neki látnia kell egykori udvarlója ilyen hivalkodó boldogságát, hát még a legborzasztóbbra is képes lesz: az öngyilkosságra. Meghasonlott mindenki szegény Elza és sorsa fölött kétségbe esett.

Azonban az ő jószágos, szerető édesanyja, a ki gyengéd szeretettel csüngött leányán, addig-addig vigasztal-gatta, a mig valahogyan belenyugodott sorsába. Az apja meg folyamodott és megkapta az áthelyezést elrendelő végzést — Budapestre. Ez a hír szinte felvillanyozta a szegény családot. Örömmre vált a bánatuk. Háttha ott tőnn abban a fényes városban szerencsét csinálna Elza!? Uj remény szállt valamennyiük szívébe és szinte lázasak lettek a gondolatától is annak, hogy megszűnik már ez a sanyaru helyzetük és elfelejtik ezt a kisvárosi sanyaruságot, a mely már elviselhetetlen volt.

Denique feljutottak. Mily szomorúság fogta el azonban szegényeket, a mint látták, hogy az ő fényes jó módjukban sem jártak ők ugy, mint ebben a káprázatos nagy városban minden ember Elzának elszorult a szive, ha látott az utcán egy-egy elegánsan öltözött hölgyet. De megnyugodott mégis a sorsában mindegyikük. Sőt titkos örömük is volt; hiszen senkinek ismerte őket. Elza majd zongoraórákat ad és így lesz egy kis mellék-

TÁRCZA.

Visszajöttél hozzám . . .

Visszajöttél hozzám újra,
Mond! Miért is mentél Te el?
Engem' — aki ugy szeretett,
Olyan árván, mért hagytál el?

Amióta visszajöttél,
Olyan szép nekem a világ,
Ujra nyílik a számunkra
Fehér virág . . . piros virág.

Ujra járjuk a réteket,
Ugy, mint egykor . . . réges régen . . .
Felhangzik a kacagásunk
Sok-sok édes semmisségen.

Ujra szívünkbe költözik
Az a régen várt boldogság,
S ránk mosolyog szerelmesen
Ezer virág . . . fehér virág.

Napsugár.

Elza.

A mig volt ideje Szelestei Elzának a fontolgatásra, hogy férjhez menjen e a kérődi valamelyikéhez, addig nem tette. A mikor pedig megfontolás nélkül megtette volna, akkor meg nem volt kérő, csak egy, és az nem igen kellett neki.

No de hát ki vette volna tőle rossz néven, ha válogat, mikor apja jómódú földesur volt Remélhetta Elza, hogy majd csak eljő az igaz és addig-addig fontolgatott, amíg elkésett. Ma árverezték szegény apja minden vagyonát; nem maradt semmije. Darnay főispán meg csupa szána-

ezek a gondos ápolás mellett szakszerű oktatásban részesültek s az intézet már eddig is szép sikert mutat fel, a mennyiben a gyógyíthatatlan betegeknek jelentékeny javulás észleltetett s a helyes kezelés és gondozás már sok szép eredménnyel járt. — Az intézet megtekintése után a jelen voltak elismerésüket fejezték ki a tapasztalt rend, tisztaság és gondos vezetésért az igazgató előtt.

Ezután a „Korona“ nagytermébe vonultak, hol dr. *Löcherer* Tamás elnök szép szavakkal üdvözölte a közgyűlés megjelent tagjait s a kegyelet meleg hangján emlékezett meg *Köhler* Simon dobosai városi alorvosról, ki az orvos-egyesületnek megalakulása óta tagja volt, hosszas áldásdús működés után elhunyt. Ezzel a közgyűlést megnyitja.

Bejelenti, hogy új tagokként beléptek: Dr. *Csiky* Ferencz helpai uradalmi orvos, dr. *Deutsch* Miksa ujalantvölgyi gyári orvos, dr. *Tausz* Béla eszri fürdőorvos és *Detsy* Gyula pelsüzi gyógyszerész.

Ezután dr. *Löcherer* elnök előadja Gömörmegye monografiája részére általa megírt, rendkívül nagy gondal és fáradsággal s kiváló szakudassal összeállított „Gömörvármegye közegészsége“ című nagyszabású dolgozatát. A közgyűlés nagy figyelemmel és élénk érdeklődéssel hallgatta a terjedelmes munkát, mely a megye egészségügyének és az erre vonatkozó statisztikai adatoknak hű képét nyújtja.

Dr. *Maurer* Arthur indítványára a közgyűlés készségegel fejezte ki elismerését előadónak, mire *Blum* Rezső igazgató szintén nagy figyelemmel hallgatott értekezést tartott: „Az idioták (hülyék) és imbecilek (gyöngéelméjűek) és azok nevelési módszerei“ címmel. Az előadónak a közgyűlés elismerést és köszönetet szavazott.

A kolozsvári orvos-szövetségnek a belügyminisztériumhoz felterjesztett önértékes hangú és bátor feliratát, melyben egy orvos érdekelten lelkesen védelmezi, örömmel vette tudomásul a közgyűlés s elhatározta, hogy férfias magatartásáért üdvözli a társszövetséget. Még *Steinhausz* Béla nyustyai gyógyszerésznek a kuruzsokra vonatkozó indítványát olvasták fel s *Schwarcz* putnoki orvos dr. Urszinyinek a vármegyéhez benyújtott s a közegészségügyre vonatkozó beadványát s annak indokolását ismertette, végül dr. *Kármán* titkár bejelentette, hogy az orvos-szövetség tagjainak száma ez időszerint: 45, az orvosgyógyászati egyesületé pedig: 72. — A jelentés tudomásul vétele után a közgyűlés az elnök zajos éltetésével véget ért.

A megjelentek egy része ezután megtekintette *Blum* Sámuel gyárigazgató kalauzolás mellett a donga és parkett gyárat, azután az illusztris társaság fényes vacsorához ült, melyen *Blum* Rezső a vendégeket, dr. *Maurer* a tagokat, dr. *Löcherer* Pelsüzi polgárságát, dr. *Dobó* ezredorvos dr. *Meskó* tiszti főorvost éltette. *Heincz* Frigyes a páciensek nevében emelt poharat hálás szavak kíséretében az orvosokra, *Blum* Sámuel a közigazgatási hatóság képviselőit: Nagy Elemért és *Maurer* Oszkárt éltette, dr. *Gutlohn* a házigazdákért: *Gescheit* dr. és *Blum* Rezsőért, *Heincz* Frigyes pedig *Detsy* Gyuláért üritett poharat. Nagy Elemér főszolgabíró szép szavakkal éltette a hatósággal karöltve és jól működő orvosokat s a gyógyszerészeket. Szóltak még többen s a kedélyes bankett csak a késő éjjeli órákban ért véget.

A rimaszombati konzervgyár részvénytársaság rendkívüli közgyűlése.

Ugy a részvénytársaság mint a város s társadalmára méltó befolyással és irányítással bíró rendkívüli közgyűlés szeptember hó 27-én tartott meg *Molnár* József vezérigazgató elnök komoly akadályoztatása miatt *Süteő* István alnök vezetése s a részvényesek érdeklődése mellett a takarékpénztár tanácsstermében.

A közgyűlés elfogadta *Molnár* József elnök gondval kidolgozott áttekinthető jelentése alapján az igazgatóság azon ajánlatát, mely szerint az alaptőke 100000 koronáról 200000 koronára felemeltesse.

A tartalmas és a gyár jelenlegi állapotát

jövedelmük is, hiszen a munka nem szegény. Ez a titkos öröm aztán nyilvánvalóvá lett, a mint az első magakereste pár forintocskát hazavitte. Nehéz kereset volt, de édes. Egy kishirdetés útján valami előkelő gyáros házába jutott *Elza*, a hol hamarosan nagyon megszerették, megismerték a jó lelkét és sokszor ott tartották egy-egy fényes estélyen, a mely alkalommal, ha későre nyult az idő, a ház urnójának vendége maradt.

Egy ilyen estély alkalmával váratlan meglepetés érte *Elzát*. Az egybegyűlt vendégek között bemutaták a t. Ház legifjabb tagját, *Darnay* Károlyt, a ki szintén bejáratos volt ide.

Darnay rendkívül örült a viszontlátásnak és igen sokat foglalkozott *Elzával*, a mi azonban alig tűnt fel a társaságnak. Csak *Elza* érezte határtalan megvetését *Darnayval*, különösen a miért az az ember szinte kihívóan magaslatni kezdte *Elza* szépségét és hevesen udvarolt neki, fiatal nejét pedig annyira elhanyagolta, hogy *Elza* szívében határozott gyűlölet ütött tanyát. A multból mit sem akart felidézni *Elza*, a jelenét nem restelte ez előtt az ember előtt, a ki talán épp így bánt volna ő vele is, mint feleségével, ha akkor nejevé lesz.

Darnay udvarlásait *Elza* kerekén visszautasította és a leghidegbben viselkedett vele szemben. Ez iránt az ember iránt bánatos szíve teljesen érzéketlen maradt. Gyűlölte.

A hogy asztalhoz ültek, a házigazda érdekes újságot mondott el, mely szerint egy fiatal magyar iparos Párisban oly remekművet alkotott, a melyért a nagy aranyéremmel tüntették ki. Ez az iparos az ő gyáranak kiküldöttje, a kit ma estére várnak és ő boldog, hogy vendégeinek is bemutathatja. Kis vártatva megjelent az ifju, a kiben *Elza* Komáromi Pétert ösmerte föl.

Ez a viszontlátás mindkettőjük sorsára nézve döntő volt. A hogy Komáromi felismerhette a helyzetet, lángra lobbant szerelme *Elza* iránt, *Elza* pedig leirhatatlan hálás érzéssel közelgett feléje s a mikor kezét ott nyug-

húen jellemző igazgatói jelentést közérdekű voltánál fogva itt egész terjedelmében közöljük:

Tisztelt közgyűlés!

A helybeli pénzintézetek vállalkozása, közgyűlési határozatok alapján, a villanyos erőnek világitási és iparfejlesztési célra városunk területére behozatalát s ezzel kapcsolatosan olyan ipartelepnek felállítását vette észbe, hogy a két irányú működés egymást kiegészítse s a villanyosság fejlesztésére szükséges gézgépeknek felesleges ereje lássa el az iparvállalatot is.

A körülmények nem engedték a sorrend betartását, — villanyossági telep önálló létesítése legyőzhetetlennek mutakozó akadályokba ütközött, — saját szakértőinek, — villanyosság bevezetéssel foglalkozó magánmérnökök és vállalkozók vizsgálták vízi erőnket, tanulmányok lettek a Rima folyóról készítve, azokat felülvizsgáltattam a m. kir. kulturmérnökséggel, — s hosszu évek alatt ezen nagy munka eredménye képpen nem kaptam kezembe megbízható adatot arról, hogy vízierőnket célszerűen lehetne értékesíteni.

Egyidejűleg ugyanolyan hosszu évek óta állandó tárgyalásokat folytattunk valamennyi ismert hazai céggel a végett is, hogy a villanyosságot gőzerővel szerezük meg, — igen sok értekezlet folyt le ezen ügyben, költségvetés lett küldve hozzánk több, mint elég, oly magas összegek lettek megjelölve berendezési költség gyanánt, hogy azok fölemesztették volna a pénzintézetek által megszavazott 200,000 koronát egészen s iparvállalatra nem maradt volna semmi.

A végére lehetetlennek mutakozó tanácskozások folyamában jött meg a lehetőség arra, hogy egy konzervgyárat alapítsunk először, s annak kiegészítése képen keressük a villanyosság behozatalára a kellő eszközöket.

Ugy az egész nagy közönség, mint a három pénzintézet kellő időben és módon nyertek tájékozást és felvilágosítást a conserv-gyár megalakulásáról s mai napig teljesített működéséről és eddigi vezetéséről.

Nem volna helyén hosszasan foglalkozni e pillanatban elmult dolgokkal, az igazgatóság nevében kötelességemnek ismerem azonban beszámolni azon tényekkel, melyek gyárunk mai helyzetét ismertetik meg.

Beigazolt tény, hogy a vállalat részére a „Zöldfa“ vendéglő és környéke szerencsésen megválasztott telephely, jó a víz, célszerű az elhelyezkedés.

Gyáraink eddigi megtekintői, — különösen a szakértők, — egyező véleménnyel bizonságot tesznek arról, hogy gépekkel s minden segédeszközzel teljesen fel van ültetünk szerelve. s versenyképesen jó reménységgel illeszkedik be más hasonló vállalatok közé.

Készítményeink figyelmet keltettek Pozsonyban a mezőgazdasági orsz. kiállításon, elsőrangú kitüntetéssel, arany éremmel lett gyárunk jutalmazva a nyilvánosság előtt tett első lépésért, azon közben a eszri-fürdő előkelőbb vendégei az ország különböző vidékeiről kitüntető dicsérrel halmozták el készítményeinket, s fogyasztottak is oly jelentékeny mértékben, hogy ezen értékesítési telepet bátran tekinthetjük vállalatunk egyik számottevő reklámeszközének.

Budapestről és Bécsből virágzó nagy vállalatok megbízható ügynökei figyelmét irányította reánk a pozsonyi kiállítás, a *Gottsied* Agoston és a francia hasonló vállalatok budapesti ügynöke meg is tekintette már itteni raktárunkat, arról nagy elismeréssel nyilatkozott s öbajtja megnyerni eladásunk közvetítését s megbízható ügynökeink október elsejétől tényleg járják az országot s nincsen aggodalmra ok abban a tekintetben, hogy készítményeink eladása sikerülni fog.

Sokat fáradozott igazgatóságunk állami segély elnyerése érdekében is, tekintélyes küldöttségek élén főispánunk ő méltóságával többször voltam a földművelési és kereskedelmi miniszter uraknál, valamennyi tekintélyes megyei képviselőnk kérvényezett érdeklődésben, legmelegebben támogatva államsegély megadására iránti kérélműnket az állami iparfelügyelő s a Miskolczi kereskedelmi és iparkamara, én pedig szeptember elején főispán ur ő méltóságával személyesen járva a magas miniszteriumokban kérélműnk támogatása végett, azon határozott nyilatkozatot kaptam kérvényünk előadójától, hogy gyárunk állami segély ügye befejezett tény, s kapjuk azt alaptőkének arányában ugyanazon mértékkel mérve, amellyel kapták a többi hasonló hazai vállalatok.

A legközelebbi napokban hus-censerv mintáink el-

tatta annak az erős, daliás, világlátta férfúnak a kezében, megremegett az egész lénye, halvány pir öntötte el arcát, a mely e pillanatban szebb volt mint valaha, mert az igaz szerelem magasztossá, bájolavá tette. Teljes és mélységes szerelmet érzett e nemeslelkű férfiú iránt, a kinek a pályafutása dicsőségteljes volt és jövője csak sikerrel kecsegtette. A ki maga a megtestesült karakter, mert hosszu távolléte alatt sem feledte el *Elzát*, a ki egykor — mikor még *Darnay*, a főjegyző udvarolt neki — meg se hallgatta volna az egyszerű munkás-ifjut.

De ma, ah, ma látja csak, hogy mennyire fölötte áll ez a szorgalmas munkás ifju annak az üres, léha gentlemannek.

Szinarany boldogság sugárzott e két ifju lény átszellemült arcán. *Elza* pedig most találta föl benne életének legszürkébb, reménytelen napjaiban: a férfi-ideált. És egymáséi lettek.

Néhány esztendei boldog házaseslet után, a mikor a multból előhozakodó visszaemlékezések elmosódott alakokat állítottak előbük *Elza* igénytelen mosolylyal gondolt *Darnayra*, a ki különben úgy jutott eszébe hogy az új képviselőválasztáson megbukott. Képviselőségéből való kibukását teljes erkölcsi romlása is követte. A mi vagyona volt, azt elkártyázta. Nejétől elváltan élt s csaknem végképen elzüllött már. Roppant anyagi zavarai közepette egyszer az apja nevéét találta egy váltóra írni, a mi aztán végső romlásba sodorta.

Egy szép napon aztán teljesen megtörtén beállított a megyeházához, hogy ott valami állást kaphasson a főispán apja révén. Itt is elutasították. De pártját fogta mégis egy öreg ur, az *Elza* apja és be is protegálta diurnistának, mint egykor őt a főispán.

Elza, a mikor értesült e felől, még az emléke is elköltözött szívéből ennek az embernek, csak végtelentül szánta, e mellett hálát adott az Istennek, hogy őt megövtá tőle.

Polgár Géza.

készülnek, s mennek a bécsi császári és királyi közös hadügyminisztériumhoz, továbbá a m. kir. honvédelmi ministeriumhoz, a kérvények nálam készen vannak, a minták bepakolása esetén küldöm mindkettőt azonnal, s valamennyi befolyásos ismerősöm segítségével meg fogok tenni minden lehető s kérvények sikeres elintézéséért.

Gyári üzemünk helyes vitélet s vagyonunk megfelelő nyilvántartását az igazgatóság és felügyelő bizottság naponként teljesített gondos munkával ellenőrzi.

Kiváló figyelmet fordítunk állandóan arra, hogy vállalatunk részére megszerezjük és megtartsuk a nagyközönség rokonszenvét és jóindulatát.

Nincs mulasztva semmi eddig, s kiadott pénzünk nem alapítási munka díjakban, de csengő készpénz értékben képezi leltári vagyonunkat.

A gyár alapítás nagy munkája folyamán folytonosan tárgyaltunk a villanyosság megnyeréséért, arra kerestük a módot és eszközöket, hogy területünket, gépeinket értékesítve, a pénzintézetek által megszabott 200,000 koronán belül vezessük be a villanyosságot is, nemcsak a pénzintézetek iránti kötelezettség, de vállalatunk érdeke s városunk jövőjének szem előtt tartása így követelték ezt tőlünk, az ország legtekintélyesebb villanyosság bevezető részv. társaságai célunk megvalósítására hatalmas és terjedelmes dolgozatokat adtak be felhívásunk folytán, ezek átanulmányozása arról győzött meg bennünket, hogy a villanyosság igen jó üzlet, akadt egy nagy tekintélyű cég, amelyik egészen saját költségén, ami legesekélyebb hozzájárulásunk nélkül volt kész minket azzal boldogítani, ha az azzal járó előnyöket 50 évre neki eladjuk, ezzel azonban sem gyárunk, sem közönségünk nem nyert volna semmit.

Valamennyi villanyos társulatok legmegbízhatóbbja a *Gancz*-gyár, mert vele önzetlenül a mi gondolkozásunkba, számba vette kerületünket, gépeinket, elhelyezi a város egész területén, minden utcáján a vezetéseket oly módon, hogy azt a város legigénytelenebb lakójától a legnagyobb fogyasztóig igénybe vehesse mindenki kényser és rábeszélés nélkül abban a pillanatban, a mikor azt akarja, s kimutatja, hogy ez jövedelmező üzlet még azon esetben is, ha az egész városról gondoskodás mellett azt egyelőre csak a városi közvilágítás s a lakóknak négy-száz lángot fogyasztó része veszi is igénybe, megkötöttük vele a szerződést s ma eredményképen tisztelettel jelenthetjük, hogy a pénzintézetek által részvényjegyzésre előlegképen megszavazott 200,000 koronán belül meg van a villanyosság városunk egész területére, városi köz- és magánvilágítás, továbbá iparműhelyek részére kellő mennyiségben, s meg van jól berendezett ipartelepünk, mely szép reménnyel folytatja első évi működését.

Megkötöttük Rimaszombat városával a városi közvilágítás és a villanyfejlesztés és elárúsításra a kizárólagos jogosultság felett 50 évre a szerződést.

Megkötöttük a várossal a bérleti szerződést is, mely ipartelepünket 32 évre mostani helyén aránylag kevés évi bérért biztosítja és megadja a lehetőséget arra, hogy az összes területet és épületeket vállalatunk a bérlet ideje alatt 32,000 koronáért örök tulajdonul bármikor megszerezze.

Kitűzött nagy célunk megvalósítása érdekében szükséges, hogy alaptőkének 200,000 koronára felemeltesse s alapszabályaink oly értelemben megváltoztassanak, hogy célunkat a conservek készítésén felül a város területén a villanyosság fejlesztése és értékesítése is képezi.

Igazgatóságunk és felügyelőbizottságunk a tisztelettel bemutatott határozata szerint egyhanguan ajánlja ugy az alaptőke felemelést, mint az üzem kiterjesztését s az alapszabályok megfelelő módosítását.

A helybeli három pénzintézet által az egész 200,000 korona alaptőke jegyezve van.

A részvények a nagyközönségnek az eddigi feltételek mellett állanak rendelkezésére, szives elnézést kérve azért, hogy a közgyűlésen személyes jelenlétemet igénylő halaszthatatlan hivatalos teendő a megjelenést ez alkalommal nekem nem engedi meg, jelen előterjesztésem által kérem a mélyen tisztelt közgyűlést:

miszerint az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak az alaptőkének 100,000 koronáról tett 200,000 koronára felemelése, a vállalat üzemének kiterjesztése s conservek készítésén felül a város területén a villanyosság fejlesztése és értékesítése iránt, továbbá az alapszabályok megfelelő módosítása iránt előterjesztett indítványát elfogadni méltóztatassék.

Kossuth-ünnepek.

Likér-kohótelep is méltó módon ünnepelte Kossuth születésének századik évfordulóját. Az iskolás gyermekek reggel 8 órakor fellobogozott iskolájukban a himnusz eléneklésével kezdtek meg a Kossuth-ünnepélyt, melynek jelentőségét *Scherffel* Lajos társulati tanító magyarázta meg a tanulóknak, kik aztán hazafias dalokat énekeltek és alkalmi költeményeket szavaltak. Tíz órakor Likér község ág hitv. ev. templomában tartott háláadó isteni tiszteletre vonult az ünnepelő közönség, hol *Liszky* János rimabrézói ág. hitv. ev. alesperes lelkész Kossuth Lajos nagyságát és egész pályafutását válogatott szavakkal vázolta és beszédét gyönyörű, mindenkit megható imával fejezte be. A tiszti kaszinó társaságával egybekötött ünnepélyt este 8 órakor tartotta meg saját helyiségében s itt *Mitske* Gusztáv kaszinói tag hazafias lelkesedéstől áthatott beszéddel áldozott egyik legnagyobb magyar: Kossuth Lajos emlékezetének. A költői részletekben bővelkedő beszéd, melyet csupán lapunk szűk kerete miatt nem közölhetünk egész terjedelmében, nagy hatást keltett.

Hisznyóvízen a Kossuth-ünnepély igen szépen sikerült. Az ünnepélyt *Labos* József tanító lelkes megnyitója előzte meg, mely után alkalmas szavalatok, majd a dalkör hazafias énekei következtek. Ünnepély után az ottani olvasókör javára rendezett táncvizigalom is igen szép jövedelmet hozott. Ez alkalommal felülfizettek: a hisnyóvízi vasgyár igazgatósága 100 korona, Hertán Károly igazgató 3 kor., Koch Ódon körjegyző 5 kor., Birgling Gyula 2 kor., Árpád 1 kor., Maró Agoston 1 kor., Csipka János 1 kor., Porada Pál 2 kor., Weisz Ármán 2 kor., Czeglédi L. 1 kor., Polez József 1 kor., Biók Zoltán 1 kor., Rohács Lajos 1 kor., dr. Tóthy János 2 kor., Piovares Kálmán 1 kor., Bucz József 2 korona. Egy asztal gyűjtése 3 korona. A felülfizetők ez-

uttal is fogadják a rendező-bizottság hálás köszönését. Ezer köszönet illeti különösen Hisnyay *Heinzelmann* Alfréd gyárbirtokost, ki minden alkalmat megragadott, hogy a vasgyár vegyes ajku alkalmazottai teljesen magyarokká válását előmozdítsa.

Jolsván. Az évtorduló napján Jolsva képe is ünnepi lett! Szent jelvényünk sokasága, a munkazaj elnémulása, az éreznelyv ahítatos hangja — mindazt fokozta.

Az ünnep nagyságát, a kegyelet és hála mélységét, a polgárság kivétel nélkül átérzte s azt igyekezett: a szellemóriásnak, nemzetünk atyjá, a szabadság messiásának szentelt emlékünnepen, Kossuth Lajosnak, mint városunk volt diszpolgárának is méltóan kifejezésre juttatni.

Zsutfalásig tölté meg ily czéliből az ev. templomot a lakosság, a melyhez költői ihlettel, a hazaszeretet lángoló melegével, az ékesszólás büvös erejével szolt *Baltazár* János pap. Szava termő talajra talált s a nagy honfi emlékezetét oly elragadóan esetelő beszédét — tisztelői közközlésén — a Kossuth-alap javára ki is adják.

A templomból a városházra gyűlt egybe a népgyűlésnek is beillő képviselőtestület, melyet *Baszidesz* polgármester: Kossuth megváltoí munkásságának esetelesével, mint diszközgyűlést nyitott meg. Ugyanakkor *Jurin* Samu Kossuthról tartott felolvasást; végül az ünnepre vonatkozó összes nyomtatványoknak egybegyűjtését, erekléként való megőrzését határozta el s a diszgyűlésről felvett s Kossuth Lajos érdemeit, az ünnepet megörökítő jegyzőkönyvhöz csatolva a városi levéltárba rendelte eltenni.

Délben a fürdőkertben 50 személy részvétele mellett közébd volt, a midőn a város polgármestere ő felségére emelte poharát, majd *Baltazár* János a Kossuth eivelhez való hűségére, kitartására gyújtotta, lelkesítette, tüzelte a jelenvoltakat a kiknek oly irányu koezcizintásuk mint megannyi eskü hangzott el.

Este a város teljes fényárban uszott, a lakosság hazafias dalokat énekelve, zeneszó mellett járta be a város utcáit, gyönyörködve a szemben fekvő *Bástya*-csúcson fel-feltűnő tűzijátékban, s Kossuth apánk iránt táplált szívünk szeretetét, lángját s el nem hanvadását jelkepező örömtűzben.

Hirek és vegyesek.

Ünnepi istentisztelet. A helybeli róm. kath. templomban 1. hó 4-én, szombaton ő felsége a király nevenapján *Szémann* Endre prépost-plebános ünnepi istentiszteletet tart, melyre a hivatalok már megkapták a szokásos értesítést és meghívást.

Eljegyzés. Városunknak közszeretben álló ifjú polgármestere: dr. *Kovács* László szeptember hó 28-án tartotta eljegyzését szűk családi körben *Rásky* Etelkával, *Matolcsy* Pál áll. el. iskolai tanítónak művelt, szép és kedves sógornőjével. Az eljegyzés híre futótűzként terjedt el az egész városban s mindenfelé általános örömet keltett. Mi is örvendőve csatlakozunk az örvendezőkhoz, midőn lapunk szeretett munkatársának és az ő bajos menyasszonyának őszinte szívből kívánunk zavartalan és sokáig tartó boldogságot!

Bérmálás Várgedén. Folyó hó 22-én a délutáni órákban érkezett *Ivankovich* János roznói püspök Várgedére, a bérmálás szentségének kiosztása végett. A püspököt *Rimaszécsről* a *Coburg* herceg díszes négyes fogata hozta és Várgede község határára pompás diadal-kapu alatt 40 lovas banderista festői magyar viseletben és a várgedei földesurak várta és fogadta. Itt íj. *Szabó* László üdvözölte a püspököt, kinek rövid és szívélyes válasza után megindult a díszes menet Várgedére, hol egy másik diadal-kapu és fehérbe öltözött lányok várta a közszeretben álló főpapot. A püspök és egész kísérete egyenesen a templomba ment, honnan rövid ima elvegezte után a plebániára tértek, hol a püspök a tisztelőket fogadta. A püspök és kísérete azután dr. *Stojkovich* Emil várgedei nagybirtokos vendégszerető házában töltötte az estét, hol egy luculusi vacsora elköltése után kedélyes társalgás mellett ért véget az első nap. A vacsorán részt vettek a családon kívül *Ivankovich* János, *Luzénszky* Henrik báró és neje, *Kubinyi* Bertalan és neje, *Marsó* Géza kanonok *Rozsnyó*, *Stefanik* János cz. kanonok várgedei plebanos, *Szémann* Endre rimaszombati prépostplebános, *Káposztásky* József pápai kamarás, *Miessel* Zsigmond esperes, több plebános, a püspöki titkár és *Nyeste* László káplán. Másnap reggel lényes papi segédlettel mondta el miséjét a püspök, mely után 700 ajtatos hívének szolgáltatta ki a bérmálás szentségét. Délben *Stefanik* János cz. kanonok vendége volt az egész társaság, mely csak akkor kelt fel a gazdagon terített asztaltól, mikor a lovas banderium újra sorakozott, hogy a díszes magánfogatokkal együtt elkísérje a tisztelve szeretett főpásztorát, a sőregi határig. Itt ismét lovas banderium várta, s ekkor kedves emlékekkel vált meg a püspök a várgedei hívektől, s szívesen fogadta sőregi hívei lelkes üdvözölését. Itt Losonczról is többen tisztelegtek a kiváló főpapnál. Sőregről *Egyházbást*, *Czered*, *Zabar*, *Péterfalva* és *Geszterébe* ment bérmálni. Valamerre csak elvonult, mindenütt harangok zugása, diadal-kapu, festői banderium és ünnepi köntösbe öltözött néptömegek lelkes éljenzése fogadta. A püspök 29-én fejezte be az idei bérmautját s Somodi nyaralójában tölt még néhány hetet, hogy kipihenje fáradságát.

Városi közgyűlés Rimaszombat város képviselőtestülete múlt hó 25-én dr. *Kovács* László polgármester elnöke alatt közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőkn kívül jelen voltak: *Abonyi* Pál, *Baksay* István, *Baksay* József, *Barányi* Gusztáv, *Barna* Imre, dr. *Czimer* Miksa, *Dapsy* József, *Engel* Adolf, *Grosinger* Miksa, *Horváth* János, dr. *Kárman* Aladár, íj. *László* János, *Molnár* József, *Rónay* Gyula, idb. *Süteő* István, íj. *Süteő* István, *Szabó* József pénztárnok, *Varga* István és *Zachar* Gusztáv. — Első tárgya az alispán véghatározata volt, melyben feltüntette, hogy a *Tompá-szobor* alából 943 kor. 96 fillér és 2 db banki részvény van még, ez összegből 843 kor. 96 fillért a város rendelkezésére bocsát, a többi pedig a szobor történetének megírására fordítatik. Ennek tudomásul vétele után a világitás kérdésével foglalkozott a közgyűlés, s elfogadta a városnak a konzervgyárral a kivilágítás tárgyában kötendő szerződését, mely szerint a város a konzervgyárnak 50 évre jogot ad a városban elektromos kábelek lerakására s arra, hogy a városban belül vagy azonkívül villanyáramot eladhasson

vagy használhasson. Egyelőre 120 darab 16 gyertyafényű izzó és 4 darab 8 Ampere-es ivlámpa adja a közvilágitást. A szerződést jóváhagyás végett a törvényhatósághoz leterjesztik. — Végül a „Zöldfia” épületnek konzervgyár részvénytársaság részére való bérbeadására vonatkozólag állapították meg a szerződés. 1902. július hó 1-től 32 évig, tehát 1934. június hó 30-ig bérbeadja a város az épületet, 1918. június hó 30-ig évi 700 korona, másik 16 évre évi 1000 korona bérért. A 32 év leteltével esetleg a becslés szerint megállapított 32000 koronáért örök tulajdonul is megveheti az épületet tartozékaival együtt a részvénytársaság; ha nem veszi meg, akkor az egész a város tulajdonába megy át. Az adót — ha a mentesség ideje telik — a vállalat fogja fizetni. A közgyűlés a szerződést jóváhagyta.

5663. Az izraeliták nagy ünnepei következnek. F. hó 3-án és 4-én lesz az újév ünnepe, mikor is a zsidó számítás szerint kezdetét veszi az 5663-ik esztendő, a következő nagy ünnep 1. hó 11-én az engesztelődés ünnepe lesz. — Itt említtük meg azt is, hogy a pénzügyminiszter legújabb s október 1-én életbe lépett rendelete szerint e három ünnepnapon a dohány és szivar elárúsító izraeliták üzleteiket egész nap zárva tarthatják, illetve az e napon való elárúsítás alól fölmentetnek.

Halálozás. *Csordás* János helybeli polgártársunkat súlyos csapás érte, amennyiben felesége *Thury* Erzsébet, kivel 38 évig boldog házasságban élt, szept. hó 27-én 56 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 29-én nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békében!

Tudomásul. Több oldalról jött felszólítások és tudakozódások folytán a rimaszombati konzervgyár részvénytársaság tudomásra hozza, hogy a társaság részvényei a helybeli pénztintézetek bármelyikénél előnyös feltételek mellett megszerezhetők, ugyszintén a konzervgyár készítményei 40 koronáig bárki által — közvetlenül vásárolhatók, — ezen összegben alól azonban a gyár által elárúsítások nem eszközölhetnek, minthogy a kiesiben való elárúsítás a helybeli kereskedők részére tartatott fenn, a kik a gyárral a viszontelárúsítókra nézve fennálló kedvezmények igénybe vétele mellett bármikor összeköttetésbe léphetnek. — A villanyvilágításra vonatkozólag az érdekelt közönségnek tudomására hozatik, hogy bárkinek is módjában fog állani ezen világitást lakásába bevezetni, még pedig több évekre elosztott csekély havi részletfizetések mellett. A *Gauz* és társa gyárnak megbízott építés vezetője *Bokodi* István ur éppen ezen czéliből napokig itt tartozkodván (Losoncz-utca 14. szam) szíves készséggel szolgál felvilágosítással, sőt részletes tervezetekkel is mindazoknak, kik e czéliből vagy a konzervgyárban, vagy lakásán személyesen vagy levéltelleg felkeresik, sőt személyesen is fel fogja keresni lakasukon mindazokat, a kik ez iránt hozzá fordulnak.

Iskolaszéki ülés. A helybeli községi iskolaszék, — mint múlt számunkban jeleztük — *Lukács* Géza elnöke alatt múlt szerdan ülést tartott, melyen a tanfelügyelő által jóváhagyott tananyag beosztása és az órarend bemutatott és elfogadtatott. Az 1902—1903. költségvetés szinten tárgyalásra került. E szerint a bevétel 2824 korona, a kiadás 10007 korona, fedezetlen hiány 7183 korona. A rendtartási szervezetet, melybe a növénydekre nézve sok új és helyes intézkedés vétetett be az iskolaszék megállapította s most a kir. tanfelügyelőhöz terjeszti. Tudomásul vétetett, hogy *Ratkó* Margit, az új tanerő elfoglalta állását s hogy eddig 104 növendék iratkozott be a polgari leányiskolába. A tandíj-fizetés alól nyolcz növendék teljesen, 4 pedig felerészben mentetett fel. — Az ülés az elnök életésével ért véget.

A városi közegészségi bizottság dr. *Kovács* László polgármester elnöke alatt 1. hó 1-én d. u. ülést tartott, melynek tárgyat az elhalálozás folytán megüresedett városi szülésznői állás betöltésének megbeszélése kepezte. Lapunk zartakor még tart az ülés.

A gömörmezei muzeum-egylet szeptember hó 30-án délelőtt ülést tartott, melyen *Bornemisza* László alispán, *Bodor* István, *Dapsy* József és *Fábry* János a muzeum igazgatója vett részt, jegyzőként: *Máriássy* István működött. Az értekezlet teljes elismeréssel és őszinte méltánylással adozott a muzeum jeles igazgatójának *Fábry* Jánosnak, ki teljes odaadással, fáradsagot nem ismerő buzgósággal és kiváló szakutadással rendezte a sok értékes és becses tárggyal bíró muzeumot. Jelentését, melyet a rendezésről és a muzeum jelenlegi állapotáról terjesztett be, tudomásul vette az értekezlet s azt elismeres és köszönet inditványozása kapcsán a törvényhatósági közgyűlés elé terjeszti.

A helybeli méntelep osztályánál a szabadságot katonák szolgalmi idejük leteltével folyó hó 10-én távoznak az osztálytól, s az ujonczok bevenulása már folyó hó 5—6-án be lesz fejezve. Ez idén mintegy 35—40 ujoncz vonul be a méntelep osztályhoz, kik a szokásos esküt ünnepélyesen november 1-én fogják letenni.

Táncztanítás. *Dobránszky* János helybeli táncztanító már megkezdte a táncz rendszeres oktatását s a tanfolyamra szép számmal jelentkeztek a növendékek. A tanításon a „Három Rózsa” nagytermében naponta díszes közönség gyűlekezik s az érdeklődő szülők és barátok nagyban gyönyörködnek a kis gyermekek művészi hajlamaiban.

Halálozás. Idb. *Pásztor* András, jómódu tamásfalvi közműves folyó hó 25-én 60 éves korában meghalt. A megboldogult igen munkás, derék ember volt, a ki nagy családját két keze szorgos munkájával jólétben tartotta fenn s e mellett ráért községének s egyházának ügyeiért is tőle telhetőleg buzgólni. Az ev. egyháznak hosszú időn át buzgó kuratora is volt. Temetése folyó hó 28-án ment végbe, melyen az egész falu jelenlétében *Glaufl* Pál ev. főesperes megható szép beszédben méltatta az elköltözöttnek érdemeit. Béke hamvaira.

Király-kuglizás. A nyári kaszinóban megtartott király-kuglizás élénk érdeklődés mellett folyt le. Őt díj volt kitűzve, melyek közül az első *Sipos* Béla mérnök nyerte, ki a legtöbb bábút ütötte. A kuglizást kedélyes vacsora követte, melyen idb. *Törköly* József szép tószót mondott.

Uj helyiérdekű vasut. A kereskedelmi miniszter a losonez vidéki h. é. vasut rt.-nak előmunkálati engedélyt adott egy, a saját vonalából *Kokova* végállomásnál kiinduló és a *MÁV.* *Nyustya-Likér* vagy *Rimabánya* állomásáig vezetendő gőzüzemű h. é. vasutra.

Tűz. Kedden — m. hó 30-án éjjel 12 órakor megindult városunkban a tűzet jelző vészharang, s rövid pár pillanat alatt az ev. ref. templom mögül valóságos fényáradat mutatkozott s csakhamar magasra csapkodó láng világitotta be az egész környéket. A lakosság sűrű csoportokban sietett a veszedelem színhelyére. A Majomyéle telek végén, a Rimapart mellett valószínűleg gyujtogatás folytán kigyuladt a *Konyha* Béla tulajdonát képező s csak múlt ősszel épített favázzal bíró gazdasági épület, melyben gazdasági eszközök, eke, rosta, egy kazán, felszerelt kisebb cséplőgépj volt elhelyezve. A tűz a nagy szárazság folytán bő tapot lett, s hihetetlen gyorsasággal terjedt. A faépületről átesapott a *Kovács* Gyula timár szomszédos tavázas épületére, melynek padlásán sok eser volt, alul pedig feldarabolta fa, s a helyiség kamarának is felhasználatván, benne ételmi szerek és ruhaneműek is voltak. — Ez is leégett, s a két épületből semmi sem került ki használható állapotban. — Szélcsend lévén, nagyobb veszedelem a környéket nem fenyegette, s a megjelent tüztoltóság — miután az égő helyről menteni alig lehetett valamit, a szomszédos lakóház mentésére s a közelben levő — padlásán terményekkel bőven megrakott — csűrűépület biztosításán fáradozott. Ejjeli 1 órakor sikerült is a tűzet lokalizálni. Az épületek s a gazdasági felszerelések — mint mondják — részben biztosítva voltak, de a kár mégis jelentékeny.

Fairtas. A Szabadka-pusztá felé vezető államutat szegélyező hatalmas fákat — számszerint 107 darabot — az állam árverés útján eladta, s az erdélyi olábczigányok 1200 koronáért megvették a sok fát. A szőlők mellől elköltözött a nagy karaván, hihetetlen gyorsasággal hozzáfogott a nagy szalfák döntögetéséhez s a lakóhelyek elkészítéséhez. Már egy néhány hatalmas tövében elvágott fát darabolnak a serényen dolgozó cigányok az országot mentén, s készítik a kisebb-nagyobb teknőket, melyeket aztán az itteni piacon értékesítenek. Még van bennük az élelmesség, s naponta néhány tagja a karavánnak egy csomó gyerekkel s hátán a forgácskötéggel megjelenik a városban s itt házal a gyujtónak alkalmas fával. Reméljük, hogy a rendőrség szemmel tartja az igen sok tagból álló karavánt, mely ugyan a közbiztonságot eddig nem veszélyeztette, de azért nem árt őket figyelemmel kísérni.

Körjegyzők közgyűlése. A vármegyei közs. körjegyzői egylet folyó év október hó 8-án délelőtt 10 órakor *Rimaszombatban* a vármegyei ház termében tartja évi rendes közgyűlést *Fridrik* Vilmos elnöke alatt, következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés az egyesület működéséről. — 2. A nyugdíjintézeti ügyek állásáról szóló jelentés. — 3. Az 1901-ik évi számadás, és az 1903-ik évi költségvetés megállapítása. — 4. A győr-vármegyei jegyzői egylet inditványa a községi adókezelés államosítása iránt. — 5. A garamvölgyi járás jegyzői körének inditványa, — a kütöldi utlevél kérvények díjazása iránt. — 6. Folyó ügyek és egyéb a közgyűlésig beérkező inditványok. — A közgyűlést megelőzőleg a választmány 1/2 10 órakor ülést tart.

A siketnémák váozi házának jubileuma. A siketnémák váozi intézete október 19-én tönállásának századik évtordulója alkalmából tudvalevőleg nagy ünnepet rendez, a melynek programját most tették közzé. Október 19-én délelőtt 9 órakor ünnepi istentisztelet a főtéri templomban. 10 órakor az új intézet fölavatása *Wlassics* Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter által, azután az intézet alapítóinak: *I. Ferenc* eszászárnak és *Cházár* András szobrainak leleplezése, végül a siketnémák iparkiallításának megnyitása, mely után társasbéd következik. Az ünnep alkalmából október 18-án reggel 9 órakor az intézet tanári testülete diszgyűlést, 10 órakor pedig a magyarországi siketnéma-intézetek tanárainak országos egyesülete kongresszust tart. Délután három órakor a hazai tanult siketnémák kongresszusa következik. Október 21-én nagyobb küldöttség utazik *Jólészre* (Gömörmeze), hogy jelen legyen *Cházár* András szülőháza helyezett emléktáblának leleplezésénél. Október 22-én a jolsvai Cházár féle siketnéma-intézetet avatják föl.

Védekezés a gabonasziszik ellen. A földművelésügyi miniszter következő körrendeletet intézte az ország összes törvényhatóságaihoz a gabona zsiszikségének meggátlása tárgyában: „Több ízben felmerült az a panasz, hogy a kivitelre nagyobb mértékben kerülő magyar gabona, kivált a sörárpa s a buza sok esetben oly nagy mértékben zsiszik, hogy azt a vásárló külföldi vállalatok (sörgyárak és gőzmalmok) vagy egyszerűen nem fogadták el, s az eladó terhére visszaküldötték, vagy ha mégis hajlandók voltak a kifogásolt áru elfogadására, azt csak olyan áron vették át, hogy az eladó jelentékeny veszteséget szenvedett. Minthogy ez a sajnálatos körülmény egyrészt az említett magyar gabona-neműeknek régi jó és megbízható hírnevét veszélyezteti, másrészt pedig ugy a kivitelre dolgozó gabonakereskedőknek, mint a magyar gazdaközönségnek érzékeny károkat okozhat, szükségesnek tartom, hogy a bekövetkező baj megakadályozása végett a megfélelő előzetes övintézkedések megtételére a gazdaközönség figyelme felhívassék. Ez okból a gabonasziszik irtására nézve a m. kir. állami rovar-tani állomás által utmutatást készítettem. (Az utmutatást közzölni fogjuk. Szerk.) A gabonasziszik ellen való alapos védekezés az illető gazdáknak és gabonakereskedőknek annál inkább figyelmebe ajánlandó, mert az 1893. évi május hó 14-én kiadott 299000. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében vasuti állomásoknak zsiszikes gabonát szállításra felvenni nem szabad, s az a vasuti raktárakba vagy kocsikba csak az esetben helyezhető el, ha a feladó fél a szállitmányt előbb átrostáltatja, az 1894. évi november hó 19-én 83807. szám alatt kiadott kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében pedig ha a zsiszikség csak szállítás közben derülne ki, a szállitmány ezimzettnek ki nem szolgáltatható mindaddig, míg az a feladó vagy átvevő költségén ki nem rostáltatott és a kirostált zsiszikes szemét el nem égettetett. Ez oknál fogva tehát minden gazda és gabonakereskedő saját érdekében cselekszik ha a szállitásnál bekövetkező bajok kikérülése végett a gabona-zsiszik ellen az utmutatás szerint alaposan védekezik.

Mérnöki munkákat

elvállal **Ruszkay István** okl. mérnök **Jánosiban**.
(Gömör megye.)

Kiadó üzlet.

Rimaszombatban a **Jánosi-utcában** egy jó forgalmu **fűszerüzlet trafik- és bélyeg-árudával**, hozzá tartozó 4 szobás lakással, rak-tárakkal, két utcára nyíló magános nagy udvarral több évekre bérbeadó, értekezhetni lehet

3-3 **özv. Mindszenty Bertalannéval.**

Pályázati hirdetmény.

2723. sz. — Gömör-Kishontvármegye rimaszombati járásába kebeleztet **Kokova** nagyközségben a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium engedélyével rendszeresített **segédjegyzői s anyakönyvvezető-helyettesi** állás megüresedvén, ennek betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása áll: állami javadalmazás czimén a vármegyei pénztárból évente 400 korona, Kokova nagyközségből 320 korona, összesen 720 kor. évi fizetésből, a község házaan egy szobából álló természetbeni lakásból, melynek fűtése és világításáról a község gondoskodik, végül az ügykörébe osztott ügyekből folyó magán munkálatokért díjazás szerint megállapított munkadíjakból.

Felbivom ennél fogva mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, miszerint az 1883. évi I. t. cz. 6-ik §-ban előirt képesítésüket és a tót nyelv bírást igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi október hó 18-áig** nyújtsák be.

A választás **folyó évi október hó 20-ik** napján délelőtt 11 órakor Kokova nagyközség község házaan fog megtartatni.

Megjegyeztetik, hogy Kokova nagyközség legutóbbi képviselőtestületi közgyűlése a javadalmazást a község részéről 400 korona évi fizetésre és 100 korona lakpénzre emelte, illetve változtatta át, mely esetben a természetbeni javadalmazás elesik s összes javadalmazás 900 kor. készpénzből álland; — ezen intézkedés azonban még törvényhatósági jóváhagyást igényel.

Kelt Nyustyan, 1902. szeptember 30-án.

Molitorisz, tb. főszolgabíró.

Eladó.

Egy teljesen jó karban lévő — csak egy évig használt — **szivattyus-kut teljes felszerelése**, mely egy négy öl mélyesű kuthoz alkalmazható **100** koronáért, továbbá egy egészen új **magtár-rosta** — legújabb szerkezet — **90** koronáért eladó **id. Szentmiklóssy Kálmán** urnál **Sajó-Keszi** (u. p. Kövecses).

Makk árverés.

Csermakk-termelésünket f. évi **október hó 4-én** d. e. 10 órakor a **meleghegyi** szarvaskertben fogjuk nyilvános árverés útján eladni.

Fülöp szász Coburg gothai herceg ő királyi fensége balogvári erdőhivatala.

Eladó kerékpár.

Egy esekély igazítást igénylő, keveset használt, elegáns, 300 koronás kerékpár (bicikli) jutányosan eladó az alulírott nál Nagy-Röczén.

1-3

Ferdinándi János.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a **Tompa-téren álló Stolcz-féle szálloda**

étterem és kávéház

vezetését átvettem és azt **folyó évi október hó 5-én**

„Tompa-szálloda“

néven megnyitom. — Főtörekvésem állandóan az lesz, hogy a mélyen tisztelt vendégeim izletes ételek, kitűnő jó italok és pontos kiszolgálás dolgában semmiféle hiányt ne érezzenek. — **Havi étkezők, valamint házhoz való kihordások** elfogadtatnak és előnyös árkedvezménybe részesülnek.

Midőn a nagyérdemű közönség szives figyelmét erre felhívom, tudatom, hogy több év óta szerzett sokoldalú tapasztalataimmal képes leszek vendégeimnek a legkényelmesebb ellátásáról és jó kiszolgálásáról gondoskodni.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri:

GEDE ISTVÁN, üzletvezető.

Salgó-tarjáni kőszén.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy a legjobb minőségű **salgó-tarjáni, kazinczi**, valamint más **kőszénbányák** képviselőségét bírom és abban a helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű kőszén a **legolcsóbb árban** számíthatom, u. m.:

Kazinczi kőszén (eredeti) nem vadnai 100 mtm. 110 kor. } Rimaszombati vasuti állomásonál teljes vasuti rakomány.
Salgó-tarjáni kőszén fűtésre . . . . . 100 mtm. 130 kor. }

Kicsinyben ugyanabban az árban, csak a betuvarozási költség lesz hozzá számítva **Más minőségű kőszén is** a legolcsóbban számítom. — Szives megrendeléseket bármikor elfogadok és akadály nélkül szállíthatok.

Jó minőségű cser- és bükkfát is tartok raktáron.

KOHN ALBERT,

fakereskedő és a „Generali“ főügynöke **Rimaszombatban a vasuti állomás közelében.**

3-3

Királdi és Sajó-Szt-Péteri kőszén.

Poroszkőszén.

Kazinczi (eredeti) kőszén.

KÖNYV- és
PAPIRKERESKEDÉS,
KÖNYVNYOMDA.

RÁBELY MIKLÓS

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 8. sz.

A „GÖMÖR-KISHONT“

kiadóhivatala.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy Rimaszombatban, a Jánosi-utca 14. sz. a. létezett és jó hírnévnek örvendett **Rakottyai Lajos-féle**

könyv-, papir- és írószerkereskedést

átvettem, és azt

RÁBELY MIKLÓS

özég alatt Rimaszombatban a Deák Ferencz-utca 8-ik sz. a. Benyó Béla-féle házban a kor igényeinek megfelelően ujonnan berendezve, megnyitottam. — Főtörekvésem lesz a szolid, jutányos árak, pontos kiszolgálattal mellett a n. é. közönség szives jóindulatu támogatását és teljes bizalmát kiérdemelni.

Üzletemben nagy választékban kaphatók: imakönyvek, **iskolakönyvek**, irodalmi művek, naptárak, képes könyvek, ifjúsági iratok; továbbá kiváló jóminőségű tinták, tollak, írónok, diszes és egyszerű tintatartók, iskolai könyvtáskák és szíjjak, vonalzó, albumok, naplók, jegyzet-, számla- és **üzleti könyvek**, író- és rajztömbök, füzetek, rajz- és írószerek, festékek, képes levelezőlapok, valamint az összes papiros-szakmához tartozó tárgyak.

Ügyvédi, jegyzői és tanítói nyomtatványok nagy raktára.

Kölsönkönyvtár.

Irodai- és nyomtatópapírok, diszes és egyszerű levélpapírok, mindenféle borítékok.

Könyv- és könyvnyomdai munkák, könyvkötések, hírlapelőfizetések elfogadtatnak.

A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala. — *Dohánytözsde, levél- és okmánybélyegek árulása.*

A midőn üzletmegnyitáshoz a n. é. közönséggel tudatni szerencsém van, egyuttal kérem szives jóindulatu támogatásukat és nagybecsű pártfogásukat.

Kiváló tisztelettel

IFJ. RÁBELY MIKLÓS.